Zaaknummer: 26792-2026
Documentnummer: 26792-2026:139249

Raadsinformatiebrief

Onderwerp
Regionale werkagenda AZWA Helmond-de Peel 2027-2030

Datum
10 november 2026

Toelichting
Met deze brief informeren wij u over de regionale Werkagenda Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) Helmond-De Peel.

Inleiding
De zorg- en welzijnssector staan voor grote maatschappelijke opgaven. Door onder andere vergrijzing, toenemende zorgvragen, personeelstekorten en gezondheidsverschillen staat de toegankelijkheid en betaalbaarheid van ondersteuning en zorg onder druk.

In dat kader zijn in 2022 het Integraal Zorgakkoord (IZA) en in 2023 het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) gesloten tussen de rijksoverheid, gemeenten, GGD, zorgorganisaties, zorgverzekeraars en welzijnspartijen. Het IZA richt zich vooral op de houdbaarheid van het zorgstelsel en de organisatie van zorg, terwijl het GALA zich richt op gezondheid, preventie en het versterken van de sociale basis. Beide akkoorden ondersteunen de belangrijkste ontwikkeling in het sociaal domein: de verschuiving naar de voorkant, het voorkomen van zorgvragen en het versterken van de zelfredzaamheid en veerkracht van inwoners. Beide akkoorden lopen eind 2026 af. Het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) bouwt voort op de inzet en resultaten van het zorgakkoorden IZA en GALA.

Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA)
Het AZWA heeft als belangrijkste doel de transformatie naar preventie en passende zorg te versnellen en de verbinding tussen (medische) zorg, welzijn en het sociaal domein verder te versterken. Van de Rijksoverheid moet iedere regio een regionale werkagenda opstellen als aanvulling op het bestaande Regioplan IZA. In deze werkagenda wordt beschreven op welke wijze de regio invulling geeft aan de landelijke afspraken en doelstellingen uit het AZWA. De werkagenda vormt geen nieuw programma naast bestaande initiatieven, maar vervangt de regionale inzet vanuit IZA en GALA en biedt één gezamenlijk kader voor de verdere ontwikkeling van preventie, gezondheid en passende zorg in de regio Helmond-de Peel tot 2030. Binnen de regio Helmond – de Peel[1] werken deze partners al samen binnen Peel Duurzaam Gezond (PDG), hier zal de samenwerking en coördinatie van uitvoering ook gepositioneerd worden.

[1] *Gemeenten Helmond, Gemert-Bakel, Deurne, Asten, Someren en Laarbeek*

Naast het samenwerken heeft het AZWA ook inhoudelijke doelstellingen. Er zijn vijf leefgebieden vastgesteld:

- Mentale gezondheid
- Kansrijk opgroeien
- Leefstijl
- Vitaal ouder worden
- Verminderen en voorkomen van gezondheidsachterstanden.

Binnen deze leefgebieden zijn basisfunctionaliteiten benoemd, dit zijn bewezen effectieve interventies welke in elke regio voor 2030 geïmplementeerd moeten zijn.

Daarnaast zijn er op verschillende leefgebieden interventies op de ontwikkelagenda geplaatst die nog niet bewezen effectief zijn en daarmee ook niet verplicht om te implementeren. Bewezen effectief wil zeggen dat de inzet het gestelde doel behaalt. Een goed voorbeeld van een bewezen interventie is de aanpak Valpreventie. Door de inzet van trainingen in onze regio is het aantal ouders dat zich verwond door te vallen afgenomen. Onderwerpen op de ontwikkelagenda zullen de komende periode op landelijk niveau verder onderzocht worden. Wanneer er bewezen wordt dat een interventie op de ontwikkelagenda effectief is, zal deze toegevoegd worden aan de basisfunctionaliteiten. Implementatie wordt dan na 2030 verplicht.

Binnen de regio Helmond-de Peel hebben we afgesproken om vooral in te zetten op de nog regionaal te ontwikkelen basisfunctionaliteiten, omdat deze verplicht zijn om te implementeren voor 2030. Onderwerpen van ontwikkelagenda zetten we alleen voort als we die al geïmplementeerd hebben of aan het implementeren zijn.

Naast de basisfunctionaliteiten en samenwerking is er ook een verwachting van een basis infrastructuur bij gemeenten. Deze voorzieningen zijn niet meegenomen in de regionale werkagenda omdat deze op lokaal niveau in Laarbeek op orde zijn of hieraan gewerkt, vaak als ambitie uit het bestuursakkoord 2026-2030 of ander bestaand beleid. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een sterk Sociaal Team Laarbeek, inzet van Buurtsportcoaches, activiteiten rondom een kansrijke start voor alle kinderen, de ambitie een dementievriendelijke gemeente te blijven en onze taak rondom suïcidepreventie. In het voorjaar van 2027 organiseren we een informerende raadsbijeenkomst om u mee te nemen in de lokale uitvoeringsacties voor een gezonde en veerkrachtige samenleving.

Regionale werkagenda AZWA Helmond-De Peel

De bijgevoegde regionale werkagenda beschrijft hoe de regio Helmond-De Peel gezamenlijk invulling wil geven aan AZWA tot 2030. Deze werkagenda is opgesteld door de projectleiders binnen IZA en GALA, gemeenten, de zorgverzekeraar, de GGD en welzijnspartners. Vertegenwoordigers van de huisartsen, eerstelijns zorg, inwoners en het ziekenhuis hebben meegelezen en feedback kunnen geven, welke zoveel mogelijk is meegenomen. Er is nadrukkelijk aangesloten bij bestaande initiatieven en samenwerkingsstructuren en voor de verdere ontwikkeling is het betrekken van relevante partners en inwoners een belangrijk aandachtspunt.

Financiën
De regionale werkagenda is verplicht om in aanmerking te komen voor de specifieke uitkering van financiële middelen door het Rijk aan gemeenten. Deze specifieke middelen vervangen de tijdelijke middelen die we vanuit IZA en GALA ontvingen en mogen enkel besteed worden aan projecten in het kader van het AZWA. De uitkering wordt verdeeld over een lokaal en een regionaal deel. Het regionale deel wordt aangevraagd en beheerd door de gemeente Helmond en besteed aan regionale planvorming, coördinatie, projectleiderschap, monitoring, het bevorderen van de samenwerking en langlopende regionale projecten.

Het lokale deel van de SPUK AZWA wordt door iedere gemeente apart aangevraagd en beheerd. Deze middelen worden besteed aan het lokaal implementeren van de werkagenda AZWA, onder andere door lokale planvorming en inrichting, de kosten van de inzet binnen de basisfunctionaliteiten en het versterken van de lokale basisinfrastructuur in Laarbeek, zoals valpreventie en buurtsportcoaches.

In onderstaande tabel staan de bedragen voor het regionale- en lokale deel van de specifieke uitkering AZWA voor de regio Helmond-de peel en de gemeente Laarbeek. Ter vergelijking hebben we ook de tijdelijke middelen IZA en GALA opgenomen zoals we deze afgelopen jaren als regio en gemeente hebben ontvangen.

	Regeling specifieke uitkering IZA-doelen 2023–2026 regio Helmond-de Peel	*Middelen Brede Specifieke uitkering GALA Laarbeek*
2024	€ 1.962.470	€ 408.254
2025	€ 1.962.470	€ 428.165
2026	€ 2.104.169	€ 364.566
	Regionale middelen AZWA regio Helmond-de Peel	*Lokale middelen AZWA gemeente Laarbeek*
2027	€ 2.673.521,-	€ 317.759,-
2028	€ 3.238.543,-	€ 382.563,-
2029	€ 2.328.995,-	€ 441.957,-

Vervolg en uitvoering
Na instemming door alle gemeenten en organisaties en indiening van de werkagenda bij het Rijk wordt de specifieke uitkering aangevraagd. Deze middelen worden vanaf 1 februari 2027 aan de gemeenten uitgekeerd. Ondertussen werken we door om de concrete uitwerking van de plannen. Regionaal gaat dit over het versterken van de samenwerkingsstructuur binnen Peel Duurzaam Gezond en de doorstart van regionale projecten.

Lokaal werken we de kaders van de werkagenda en onze lokale ambities rondom gezondheid en preventie uit tot een beknopt uitvoeringsplan AWZA 2027. Hier wordt u begin 2027 nader over geïnformeerd via een raadsinformatiebrief. De regionale werkagenda AZWA dient ook als een van de kaders voor het nieuwe beleidsplan Sociaal Domein 2028-2031.

Bijlagen
1. Regionale werkagenda AZWA Helmond de Peel

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

gemeentesecretaris	burgemeester
	
J.W.M. van de Ven	L.A.G.P. van der Aa